

Grote- of Sint Clemenskerk Steenwijk ondergaat transformatie

Een goed voorbeeld van nevenbestemming van een monumentale kerk

Tekst Nico de Jong **Beeld** Wilnanda Hukom

De monumentale Grote- of Clemenskerk in Steenwijk wordt aan de binnenzijde drastisch gewijzigd. De plannen hiervoor liggen al geruime tijd gereed. Zo'n tien jaar geleden zijn de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente te Steenwijk gefuseerd. Na de fusie is besloten dat de Gereformeerde Kerk zou worden gesloten en dat de Grote Kerk als 'eennieuwhuis' haar kerkelijke bestemming voor de Protestantse Gemeente zou behouden. Hierover ging ik in gesprek met Wim Hultink, projectleider namens de Protestantse Gemeente te Steenwijk.

Vergunning

Na de verkoop van het Gereformeerde kerkgebouw en de pastorie zijn de verbouwplannen van de Grote Kerk geconcretiseerd. De kerkelijke gemeente is op een aantal gemeenteveningen over de plannen geïnformeerd en vervolgens is een keuze gemaakt voor een architectenbureau. In de planvorming is duidelijk rekening gehouden dat in de nieuwe bestemming ook plaats zou zijn voor een breder gebruik van het gebouw in Steenwijk en daarom is ook de burgerlijke gemeente bij het project betrokken. Aangezien de kerk een rijksmonument is, was ook een positieve reactie van de welstandscommissie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) noodzakelijk. Uiteindelijk is in september 2021 de vergunning verleend waarna offertes zijn vergeleken en de aanbesteding heeft plaatsgevonden.

Stichting

Omdat het kerkgebouw nadrukkelijk breder gebruikt zou gaan worden is er vanuit de Protestantse Gemeente besloten om de Stichting Grote Kerk Steenwijk in het leven te roepen. Deze stichting heeft als doelstelling financieren te genereren en allerlei activiteiten in het gebouw te organiseren zoals exposities, optredens, rondleidingen, koor- en muziekkuitvoeringen en lezingen. De Protestantse Gemeente te Steenwijk blijft eigenaar van het ge-

bouw, terwijl de exploitatie door de stichting wordt verzorgd. Inmiddels zijn de werkzaamheden op 19 januari van dit jaar gestart.

Box-in-box

De interne verbouwing bestaat feitelijk uit drie belangrijke onderdelen waarbij sprake is van het zogenaamde box-in-box principe. Het voordeel daarvan is dat de ingrepen in de toekomst zo nodig weer ongedaan gemaakt kunnen worden, omdat ze reversibel zijn. Ten eerste wordt in de noordbeuk een moderne toiletgroep gerealiseerd inclusief een invalidentoilet die aan alle eisen voldoet. Verder wordt in de zuidbeuk een unit gebouwd met vergaderfaciliteiten zowel op de begane grond als op de etage. Deze ruimte biedt plaats aan 6 vergaderruimten die met een schuifwand van elkaar kunnen worden gescheiden. In de unit is ook plaats voor een keuken en een berging. Daarnaast zal het kerkelijk bureau erin worden ondergebracht. Op termijn is het de bedoeling dat alle bijeenkomsten die nu nog in ontmoetingscentrum 'De Klincke' en in pand 'Zoer' worden gehouden in de unit in de kerk gaan plaatsvinden zodat genoemde panden kunnen worden afgestoten. Zeer veel aandacht is er gegeven aan de geluidswerendheid van de 'unit', mede door de gelijktijdigheid van

bijvoorbeeld erediensten met orgel begeleiding (een van Oeckelenorgel) en oppas, kindernevendiensten en jeugdsoos functies gaf dit in het ontwerp speciale eisen. Tenslotte is besloten om de ingang van de kerk te verplaatsen naar het midden van de kerk. Daarvoor zal een nieuwe aanbouw worden gerealiseerd. Hiervoor is vergunning verleend mede op grond van het feit dat in de 16e eeuw op die plaats ook een toegang tot de kerk was. Bij graafwerkzaamheden op deze plek zijn nog resten van de oude fundering teruggevonden.

Financiering

Aanvankelijk leek het mogelijk om voor het project subsidie vanuit de Provincie Overijssel te kunnen ontvangen. Voorwaarde was echter dat alle vergunningen zouden zijn verleend. Op het moment echter dat de vereiste vergunningen binnen waren was de subsidiepot leeg. Tot op heden is nog geen bijdrage van de burgerlijke gemeente ontvangen omdat die geen religieuze doelen subsidieert. Nu probeert de Protestantse Gemeente zelf de financiële middelen binnen te halen, onder andere

door de stichting Fancy Fair, om zo de kosten van in totaal van ruim €1 miljoen te dragen. Met de verkoop van het kerkelijk centrum en het naastgelegen pand zullen ook inkomsten kunnen worden gegeneerd.

Toekomstvisie

Als de ingrijpende verbouwing van haar 'nieuw huis' op termijn gereed is hoopt de Protestantse Gemeente klaar te zijn voor de toekomst. Het gebouw kan dan het 'hart van Steenwijk' zijn, een gebouw voor de gehele gemeenschap gedurende de gehele week.

